madár védelmi bizottság úgy értékeli, hogy ilyen beavatkozás nagyobb esélyt biztosít az adott fészekalj túlélésére. A telepre bekerültek olyan, fokozottan védett (vörös könyves) fajok is, melyek maradandó sérüléseket szenvedtek, de életben tarthatók, s még szaporodásra is stimulálhatók. Ezeket tenyészpáronként elkülönítve tartjuk, s ha lesz szaporulat, azokat kihelyezzük természetes fészkekbe, azonos fajú "dajkaszülőkhöz".

Tervezzük, hogy elsősorban a nappali és éjszakai ragadozó madár-védelem szélesebb körű propagálása érdekében bizonyos időszakokban látogathatóvá kívánjuk tenni a telepet, ahol az érdeklődő általános és középiskolásoknak, továbbá egyetemi hallgatók részére ismeretterjesztő előadásokat és bemutatókat kívánunk tartani. Végezetül a hazai állatkertek és vadasparkok szerepe az elkövetkezendő években talán még jobban megnő (bízva együttműködésükben!) abban, hogy a hozzájuk bekerült ragadozómadarak eljuthassanak a telepre. Már eddig is bebizonyították önzetlenségüket, melynek eredményeként sok olyan példány került vissza a természetbe (kerecsensólyom, vándorsólyom, stb.), melyek egyébként felgyógyulásuk után életük végéig ott maradhattak volna zárt körülmények között, s ismerve a hazai fészkelő állományok nagyságát, egy-egy példány kiesése a populációból, komoly veszteség természeti értékeinkben.

ENDES MIHÁLY

Madárértékelésről és kritikájáról

"Madárértékelés új módszerrel" cím alatt jelent meg a Búvár 1990. 6. számában Sasvári Lajos cikke, amelyben saját maga által kidolgozott, a hazai fészkelő madarak természetvédelmi értékelésére, rangsorolására szolgáló módszerét adta közre. E munkáról, anélkül, hogy a részleteket taglalnánk, mindössze annyit érdemes megemlíteni, hogy az egybehangzóan negatív, elmarasztaló kritikák hatására a szerző munkáját - mint a kitűzött célra alkalmatlant - visszavonta. Minderről a Búvár 1991-es számaiban olvashattunk. Magam éppen ezért nem is az eredeti írással, sokkal inkább a kritikák egyikének mondanivalójával kívánok foglalkozni. Haraszthy Lászlóéval, amelytől a jó szándék ugyan aligha vitatható el, de amely igencsak vitatkozásra késztet mind alapgondolatát, mind a részleteket illetően. Márpedig egy kritika akkor jó, ha benne hasznos tanulságokat találunk, ha előbbre viszi a megbírált ügyet, megoldást kínál (ha csak javaslat formájában is) a még megoldatlanra.

Miről van szó? Az utóbbi szerző a "természetvédelmi szempontból legértékesebb tíz fészkelő madárfajunk listáját" (melynek összeállításában vezetőként maga is részt vett) ismerteti. Mielőtt ennek elemzésébe fognánk, ismerkedjünk meg az általános gondolatokkal, amelyeket indokolásul és magyarázatul ad közre. Ki vitatja, hogy ezen csakis "pótolhatatlan érték"-ek szerepelhetnek, mint ahogyan az endemizmusok ("csak nálunk élő bennszülött fajok") is mindig és mindenütt a "legnagyobb érték"-et képviselik. A költő párok számának ismeretében az is kiderül, hogy "nem... ezek a legritkább fészkelő fajaink." De akár globálisan, akár európai szinten is gondolkozzunk, valóban azok a fajok a "legértékesebbek, amelyek jelentős része nálunk él." Helyt-